

การเลี้ยงเพิ่มปริมาณแมลงทางหนีบน้ำตาล

นำแมลงทางหนีบน้ำตาลจากแปลงข้าวโพดมาเลี้ยงในกล่องพลาสติกลูกฟูก และเปลือกฝักข้าวโพด สำหรับเป็นที่หลบซ่อนเป็นตัว อาหารที่ใช้เลี้ยงคือ 1.ยีสต์บดละเอียด 2.ส่วนผสมของนมข้นหวาน: น้ำตาลทราย: ครีมหอม อัตราร 1:2:2 3.กล้วยน้ำหว้าสุกฝานเป็นแผ่นตากแห้ง 4.ลำลึชุน้ำเปลี่ยนอาหารสัปดาห์ละ 2 ครั้ง นำถุงพลาสติกใส่ขุยมะพร้าวที่ผสมน้ำพอหมาดๆ ผูกปากถุงและใช้มีดกรีดถุงทั้งสองด้าน เพื่อให้แมลงเข้าไปวางไข่และสวมกล่องเลี้ยงด้วยมุ้งไนล่อน

การเลี้ยงเพิ่มปริมาณแมลงเก็บบิดูร่า

นำแมลงทางหนีบแล็บบิดูร่า ที่เก็บมาจากแปลงข้าวโพดเลี้ยงในตู้ปลาขนาด 23x46x28 ซม.³ โดยใส่ดินหนาประมาณ 3-5 ซม. พ่นน้ำเพื่อให้ความชื้นกับดิน ใส่เปลือกข้าวโพดสูงประมาณ 5-10 ซม. ให้โครงไก่ต้มเป็นอาหารและมีลำลึชุน้ำวางในกระดาดอลูมิเนียมฟอยด์ ใส่ตัวเต็มวัย 20 คู่ต่อตู้ ปิดฝาตู้ให้สนิท เปลี่ยนอาหารสัปดาห์ละ 3 ครั้ง

การนำแมลงทางหนีบไปใช้ประโยชน์

การนำแมลงทางหนีบสีน้ำตาลและแมลงทางหนีบแล็บบิดูร่าไปใช้ในการควบคุมแมลงศัตรูข้าวโพด เช่น หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด เพลี้ยอ่อนข้าวโพด ใช้อัตรา 1 ตัวต่อต้น หรือปล่อยแมลง 3 จุดต่อพื้นที่ 1 งานร่วมกับปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา 20,000 ตัวต่อไร่ ปล่อยเมื่อข้าวโพดอายุ 20-30 วัน หรือมีการทำลายต่ำกว่า 10% ตามด้วยการปล่อยแตนเบียนไข่เพียงอย่างเดียวอีก 2-3 ครั้ง

การปล่อยแมลงทางหนีบเพียงครั้งเดียว จะทำให้แมลงสามารถขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณในแปลงข้าวโพด อีกทั้งจะพบแมลงทางหนีบตามธรรมชาติร่วมด้วย เมื่อมีการระบาดของหนอนเจาะลำต้นและเพลี้ยอ่อน

แมลงทางหนีบ

**ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ
ภาควิชาออกเฉียงเหนือดอนบน มหาวิทยาลัยขอนแก่น**

ตู้ ปณ. 181

มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

โทรศัพท์/โทรสาร 0-4334-3055

<http://home.kku.ac.th/nbcrc/nbcrcckku/index.html>

กันยายน 2551

แมลงทางหนีบเป็นแมลงที่มีประโยชน์ในการควบคุมแมลงศัตรูพืช มีการเพาะเลี้ยงให้ได้ปริมาณมาก และนำไปใช้ในการควบคุมแมลงศัตรูพืชในแปลงปลูก เช่น ข้าวโพด อ้อย เป็นต้น แมลงทางหนีบที่สามารถนำมาเพาะเลี้ยง มี 2 ชนิด ดังนี้

แมลงทางหนีบสีน้ำตาล

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Proreus simulans* Stallen
วงศ์ : Chelisochidae อันดับ : Dermoptera

แมลงทางหนีบชนิดนี้มีบทบาทสำคัญในการควบคุมศัตรูพืชในแปลงข้าวโพด เช่น หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด เพลี้ยอ่อน หนอนกระทู้หอม และหนอนเจาะสมอฝ้าย โดยเฉพาะหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด ทำลายอยู่ภายในลำต้น ทำให้ยากต่อการป้องกันกำจัดด้วยสารเคมี แต่แมลงทางหนีบมีความสามารถในการเสาะหาเหยื่อตามซอกมุมได้ดี ประกอบกับมีพฤติกรรมการทำที่ดูร้าย การทำลายเหยื่อเมื่อเป็นตัวหนอนจะใช้แพนหางหนีบเหยื่อให้สลบ หลังจากนั้นจะใช้ปากกัดกินส่วนไข่และเพลี้ยอ่อนใช้ปากกัดกินโดยตรงจึงเป็นแมลงห้ำที่มีศักยภาพในการนำไปใช้ควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีได้ดี

ระยะไข่ มีลักษณะทรงกลม ผิวเรียบ วางไข่เป็นกลุ่มตามซอกกาบใบพืชหรือซอกดินที่สามารถหลบซ่อนตัวได้ ไข่ที่วางใหม่ๆ จะมีสีขาวนวล ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เมื่อใกล้ฟักจะมีสีน้ำตาล

ระยะตัวอ่อน ลำตัวและแพนหางสีขาว ตรงปลายท้องมีสีดำ มีดิ่งปีกสีขาว ตัวอ่อนวัยต่างๆ จะมีลำตัวเปลี่ยนเป็นสีเหลือง แพนหางสีน้ำตาล ตัวอ่อนมี 3 วัย

วงจรชีวิตของแมลงทางหนีบสีน้ำตาล

ตัวเต็มวัย เพศผู้และเพศเมีย มีลำตัวสีน้ำตาล ปีกสีเหลืองและแพนหางสีน้ำตาลปนดำ ปีกคู่หน้าของตัวเต็มวัยสั้นคลุมส่วนท้องไม่มิด ขนาดลำตัวเพศเมียกว้าง 0.20 ซม. ยาว 1.64 ซม. ส่วนเพศผู้กว้าง 0.24 ซม. ยาว 1.69 ซม. เพศผู้มีขนาดใหญ่กว่าเพศเมียและมีปุ่มเล็กๆ ด้านในของแพนหาง ส่วนเพศเมียแพนหางเรียบ

แมลงทางหนีบแกลีบบิดงำ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Labidura riparia* Pallas
วงศ์ : Labiduridae อันดับ : Dermoptera

ระยะไข่ มีลักษณะทรงกลม ผิวเรียบ วางไข่เป็นกลุ่มตามโพรงดินหรือซอกที่สามารถหลบซ่อนตัวได้ ไข่ที่วางใหม่ๆ จะมีสีขาวนวล เมื่อใกล้ฟักจะใสและมีจุดสีดำ

ระยะตัวอ่อน ลำตัวและแพนหางสีน้ำตาลอ่อน ตรงปลายท้องมีสีน้ำตาลเข้ม วัย 3-4 มีดิ่งปีกสีน้ำตาล ตัวอ่อนวัยต่างๆ ลำตัวเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน แพนหางสีน้ำตาล ตัวอ่อนมี 4 วัย

ตัวเต็มวัย เพศผู้และเพศเมีย มีลำตัวสีน้ำตาลปนดำ ปีกและแพนหางสีน้ำตาลปนดำ ปีกคู่หน้าของตัวเต็มวัยสั้นคลุมส่วนท้องไม่มิด เพศผู้มีขนาดใหญ่กว่าเพศเมียและมีปุ่มเล็กๆ ด้านในของแพนหาง ส่วนเพศเมียเห็นไม่ชัดเจน

วงจรชีวิตของแมลงทางหนีบแกลีบบิดงำ

